

Про кожну букву зокрема...

Логопедія — наука про порушення мовлення, методи їх попередження, виявлення й усунення засобами спеціального навчання й виховання. Логопедія вивчає причини, механізми, симптоматику, перебіг, структуру порушень мовленнєвої комунікації, системи корекційного впливу. Об'єктом логопедії є людина з порушеннями мовлення. Спеціаліст з виправлення цих порушень називається логопедом.

Термін «логопедія» походить від грец. *logos* — «слово», «мова» та грец. *paideia* — «навчання».

Логопедія поряд з олігофренопедагогікою, тифлопедагогікою, сурдопедагогікою є галуззю спеціальної педагогіки (дефектології). Вона міцно пов'язана з мовознавством, медициною, а методи логопедії використовують спільно з іншими дефектологічними методами. Структура логопедії включає логопедію дошкільну, шкільну, а також логопедію підлітків і дорослих.

Мета логопедії — розробка системи подолання і профілактики мовних розладів, а також вивчення, навчання, виховання людей з порушеннями мовлення, зокрема такими як заїкання, алалія, дислалія, афазія, дизартрія.

Основними завданнями логопедії є:

- **вивчення симптоматики порушень мовлення у дітей дошкільного і шкільного віку;**
- **дослідження структури мовленнєвих порушень і впливу мовленнєвих розладів на психічний розвиток дитини;**
- **розроблення методів педагогічної діагностики мовленнєвих розладів;**
- **вивчення закономірностей спеціального навчання і виховання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку;**
- **розроблення науково обґрунтованих методів усунення і запобігання різним формам мовленнєвих недоліків;**
- **організація системи логопедичної допомоги.**

Подолання і запобігання мовленнєвим порушенням сприяють гармонійному розвитку творчих сил особистості дитини, усувають перешкоди для реалізації її суспільної спрямованості, здобування знань.

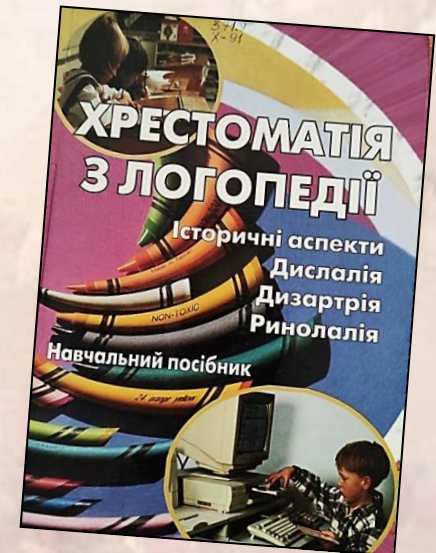
Логопедія : підручник / за ред. М. К. Шеремет. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Київ : Слово, 2010. – 664, [1] с.

У підручнику висвітлено науково-методичні засади логопедії як науки, системні порушення усного мовлення, причини його прояву, патогенез і корекційно-реабілітаційну роботу, вікові норми мовленнєвого розвитку дитини, організацію логопедичної допомоги в Україні.

Хрестоматія з логопедії : навч. посіб. / за заг. ред.: М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. – 2-ге вид., змін. і допов. – Київ : КНТ, 2008. – 379 с.

В даному посібнику тематично систематизовані роботи з логопедії зарубіжних та українських авторів. Хрестоматія відповідає вимогам навчальної програми курсу "Логопедія". Видання містить наступні розділи: "Історичні аспекти логопедії", "Загальні питання логопедії", "Дислалія", "Дизартрія", "Ринолалія".

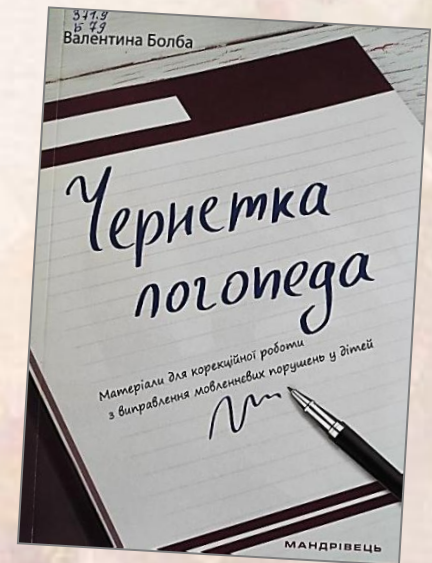
Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення : (логопед. робота з корекції порушень мовлення у дошкільників) : навч. посіб. / І. С. Марченко. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Київ : Слово, 2015. – 307 [1] с.

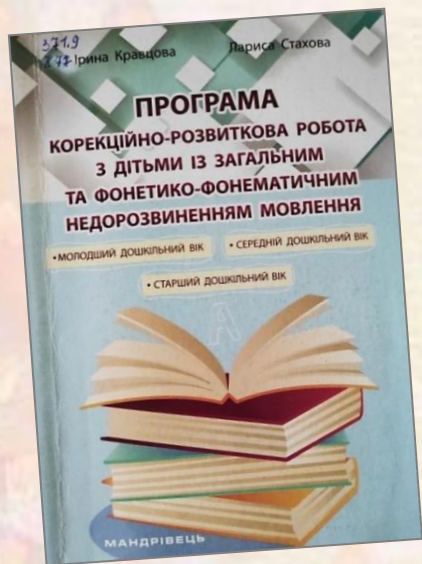
У посібнику розкриваються всі основні розділи курсу теорії та спеціальної методики розвитку мовлення дітей дошкільного віку із порушеннями мовлення. Навчальний посібник розраховано для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, спеціальність – корекційна освіта (логопедія).

Болба В. Чернетка логопеда : матеріали для корекц. роботи з випр. мовленнєвих порушень у дітей / В. Болба. – Тернопіль : Мандрівець, 2021. – 112 с.

Мовлення – одна з найскладніших вищих психічних функцій людини. Вона не є вроджена, виникає і формується в ранні роки життя. Правильна вимова дитини – невід’ємний складник її повноцінного розвитку.

У посібнику зібрано практичний матеріал, що допоможе цікаво, змістовно і методично правильно організувати корекційну роботу з виправлення мовленнєвих порушень у дітей.

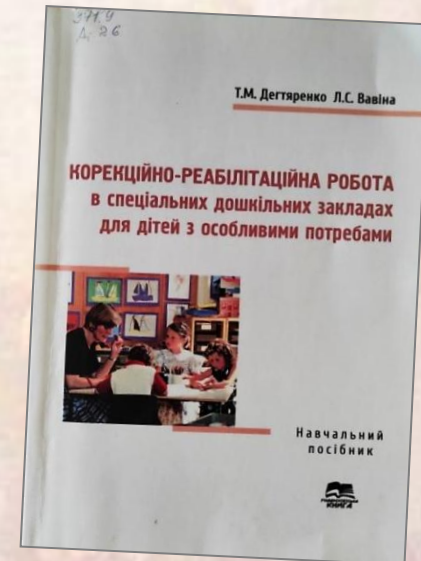

Кравцова І. Програма "Корекційно-розвиткова робота з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення" / І. Кравцова, Л. Стахова. – Тернопіль : Мандрівець, 2020. – 80 с.

Запропонована програма укладена з урахуванням потреби програмового забезпечення організації корекційно-розвиткової роботи з дітьми, які мають мовленнєві порушення. Метою програми є побудова системи корекційно-розвиткової роботи з дітьми із загальним та фонетично-фонематичним недорозвиненням мовлення від молодшого до старшого передшкільного віку в групах компенсуючого типу, спрямованої на вирівнювання мовленнєвого та психофізіологічного розвитку із порушеннями мовлення.

Дегтяренко Т. М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами : навч. посіб. / Т. М. Дегтяренко, Л. С. Вавіна. – Суми : Унів. кн., 2008. – 301 с.

У посібнику розглянуті основні завдання системи корекційно-реабілітаційної роботи в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами, наводиться модель сучасної системи допомоги цим дітям, практичні матеріали щодо роботи з дітьми з психофізичними порушеннями.

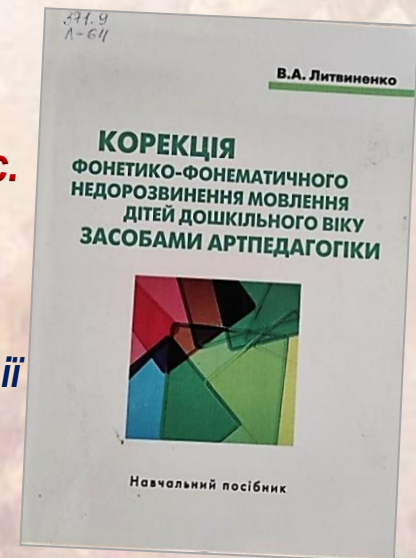

Манько Н. В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку : наук.-метод. посіб. / Н. В. Манько. – Київ : КНТ, 2008. – 256 с.

У посібнику подано авторську методику логопедичного обстеження дітей перших років життя, описано діагностичні завдання для виявлення рівня мовленнєвого розвитку малюків та критерії оцінки імпресивного та експресивного мовлення дітей. Представлено науково-теоретичне обґрунтування методики корекційно-розвивального навчання дітей раннього віку з відхиленнями мовленнєвого розвитку, окреслено принципи логопедичної роботи з дітьми перших років життя, описано організацію логопедичної роботи; розроблено зміст методики корекційно-розвивального навчання, спрямованого на подолання затримки мовленнєвого розвитку в зазначеній категорії малюків в умовах дошкільного навчального закладу.

Литвиненко В. А. Корекція фонетико-фонематичного недорозвинення мовлення дітей дошкільного віку засобами артпедагогіки / В. А. Литвиненко. – Суми : Кубраков С. Г., 2013. – 144 с.

У посібнику подано особливості корекції фонетико-фонематичного недорозвинення мовлення у дітей дошкільного віку, характеристику даного виду мовленнєвих порушень; визначено мету, завдання, принципи та умови корекційно-педагогічної роботи. Запропоновано інтегровану програму корекції ФФН у дошкільників засобами артпедагогіки, розглядається специфіка роботи з сім'ями, у яких виховуються діти з ФФН.

Чеснокова Л. В. Заняття з логоритміки для дітей із вадами мовлення / Л. В. Чеснокова, О. І. Золотарьова. – Харків : Основа, 2019. – 160 с.

Цінним внеском у загальну систему виправлення мовлення дошкільників є логопедична ритміка – як одна з форм активної терапії, що має лікувальний ефект для поліпшення фізичного, психічного та емоційного стану дітей.

Наведені у цьому посібнику конспекти занять у цікавій ігровій формі допоможуть виправити вади мовлення дошкільників середнього та старшого віку.

Дяченко К. Логопедична читанка / К. Дяченко. – Тернопіль : Підруч. і посіб., 2007. – 224 с.

Представлений у читанці дидактичний матеріал допоможе в індивідуальній і груповій логопедичній роботі з удосконаленням техніки читання учнів початкових класів. Пропоновані завдання спрямовані на усунення недоліків у вимові голосних і приголосних звуків, засвоєння вмінь і навичок правильної вимови фонем рідної мови в процесі роботи з літературними творами лінгвоукраїнознавчої тематики.

Кондратенко В. Заїкання: феноменологія та основні напрями реабілітації : навч. посіб. / В. Кондратенко, В. Ломоносов. – Київ : КНТ, 2006. – 70 с.

Проблема лікування, корекції мовлення при заїканні є актуальною для науковців і працівників-практиків медицини, дефектології та психології. У посібнику систематизовано сучасні погляди щодо питань етіології, патогенезу заїкання, реабілітації заїкуватих у психофізіології, психології та корекційній педагогіці. Представлені клінічні та психолого-педагогічні характеристики різних форм заїкання; інтегративно представлені сучасні методики та технології подолання заїкання.

Кондратенко В. Комплексний підхід до подолання заїкання у підлітків : навч. посіб. / В. Кондратенко, В. Ломоносов. – Київ : КНТ, 2014. – 146 с.

У посібнику систематизовано сучасні погляди щодо питань реабілітації хворих на заїкання у психофізіологічній, психологічній галузях та корекційній педагогіці. Представлені сучасні методики та технології подолання заїкання. Запропонований комплексний підхід до подолання заїкання у підлітків, який включає аутогенне тренування, парадоксальну дихальну гімнастику, вправи на формування мовленнєвого дихання, логопедичний масаж з використанням акупунктури, методика поєднання рухів руки і мовлення та україномовний дидактичний матеріал, який може використовуватись як для роботи разом із логопедом, так і для самостійної роботи заїкуватого хворого.

Марченко І. С. Педагогічні заходи з формування комунікативної поведінки дітей із дизартрією при ДЦП : навч.-метод. посіб. / І. С. Марченко, О. Г. Тюленєва. – 2-ге вид. – Київ : Слово, 2015. – 75, [1] с.

У посібнику розкривається проблема навчання дітей із дизартрією при ДЦП комунікації із однолітками і дорослими у різних ситуаціях. Успішність формування комунікативної поведінки може бути забезпечена розробкою і використанням комплексу педагогічних заходів, що базуються на принципах гуманістичної психології і реалізують особистісно-орієнтовану модель взаємодії дорослого з дітьми.

Марченко І. С. Формування творчого зв'язного мовлення у дошкільників із затримкою психічного розвитку : навч.-метод. посіб. / І. С. Марченко. – Київ : КНТ, 2006. – 89 с.

У посібнику визначено лінгвістичні, психолого-педагогічні та методичні основи розвитку мовлення, мислення та уяви у дошкільників із затримкою психічного розвитку та з нормальним розвитком, роль мовлення у розвитку інших психічних процесів у дітей; розкрито погляди відомих вчених-дифектологів на проблему ЗПР, подано психолого-педагогічну характеристику дітей цієї категорії. Запропоновано розроблені методики обстеження вербального мислення та вербальної творчої уяви дошкільників із ЗПР.

Калмикова Л. О. Перспективність і наступність в навчанні мови й розвитку мовлення дітей дошкільного і молодшого шкільного віку: психолінгвістичний і лінгвометодичний виміри : навч.-метод. посіб. / Л. О. Калмикова. – Київ : Слово, 2017. – 446, [2] с.

У посібнику розглядається процес оволодіння дітьми рідною мовою, мовною компетенцією та мовленнєвими навичками й уміннями з огляду на реалізацію принципів наступності та перспективності; узагальнюються й систематизуються сучасні психолінгвістичні погляди на мову й мовлення, на аудіювання й говоріння дітей; аналізуються їхні висловлення з психологічної, психолінгвістичної і лінгвістичної позицій; пропонуються інноваційні лінгвометодичні підходи до навчання мови і розвитку мовлення дітей дошкільного і молодшого шкільного віку.

Калмикова Л. О. Формування у дітей старшого дошкільного віку мовленнєвої діяльності: діагностико-розвивальний комплекс : навч.-метод. посіб. / Л. О. Калмикова. – Київ : Слово, 2016. – 383 с.

У навчально-методичному посібнику висвітлюється методика діагностики дитячого мовлення і передбачувальні рівні його розвинутості, розкриваються психолого-педагогічні умови і принципи цілеспрямованого формування мовленнєвої діяльності в дітей дошкільного віку, психолінгводидактичні техніки й технології розвитку мовленнєвої діяльності особистості дошкільника, прогнозовані якісні зміни в становленні його мовленнєво-діяльнісних характеристик під впливом навчання.

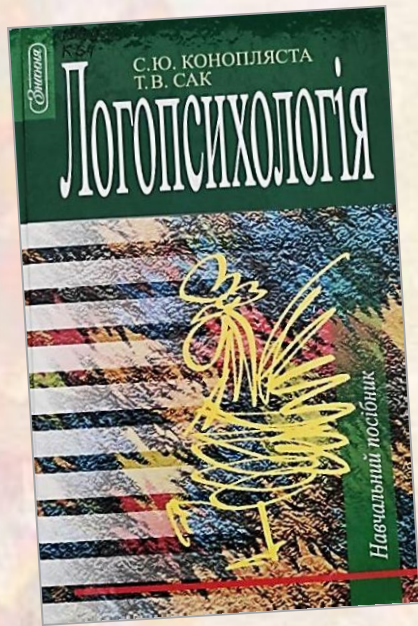
Чередніченко Н. В. Початковий курс навчання української мови молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ) : навч.-метод. посіб. / Н. В. Чередніченко. – 2-ге вид. – Київ : Слово, 2017. – 205 с.

Курс лекцій дає студентам можливість усвідомити сучасну систему навчання рідної мови в початкових класах школи для дітей із тяжкими порушеннями мовлення, засвоїти її теоретичний фундамент, а також оволодіти теоретичними знаннями, практичними вміннями щодо формування, корекції та розвитку звукової та лексико-граматичної системи мови у молодших школярів із ТПМ.

Богуш А. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи : навч. посіб. / А. Богуш, Н. Луцан. – 2-ге вид., допов. – Київ : Слово, 2012. – 303 с.

У навчальному посібнику розкрито теоретичні засади мовленнєво-ігрової діяльності дітей дошкільного віку; подано характеристику і класифікацію різних видів ігор: дидактичних словесних, вербальних; а також мовленнєвих, ігрових ситуацій і вправ. У третій частині подано спецкурс для студентів "Мовленнєво-ігрова діяльність дітей у дошкільних навчальних закладах".

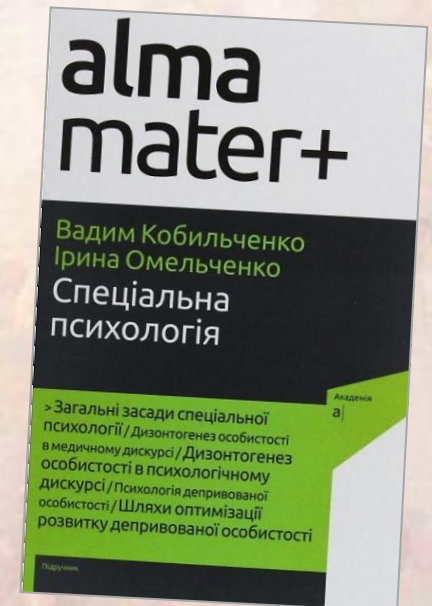

Конопляста С. Ю. Логопсихологія : навч. посіб. / С. Ю. Конопляста, Т. В. Сак ; за ред. М. К. Шеремет. – Київ : Знання, 2010. – 293 с.

У посібнику розкриваються науково-теоретичні та методологічні засади логопсихології як самостійної галузі спеціальної психології з урахуванням сучасних досягнень психолінгвістики, нейропсихології, спеціальної психології, логопедії. Обґрунтовуються закономірності психічного розвитку нормальної дитини і дитини, яка має патологію. Розглядається структура розвитку дитини з порушеннями мовлення, аналізується систематика порушень мовленнєвого розвитку з урахуванням сучасних класифікацій мовленнєвих розладів. Наводяться практичні моделі психокорекційної допомоги дітям з різними формами мовленнєвих порушень.

Кобильченко В. Спеціальна психологія : підручник / В. Кобильченко, І. Омельченко. – Київ : Академія, 2020. – 224 с.

У підручнику розкрито загальні засади спеціальної психології, визначено її предмет, принципи, завдання і методи. Обґрунтовано закономірності психосоціального розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі, охарактеризовано особистість в умовах депривації та основні підходи до оптимізації її розвитку.

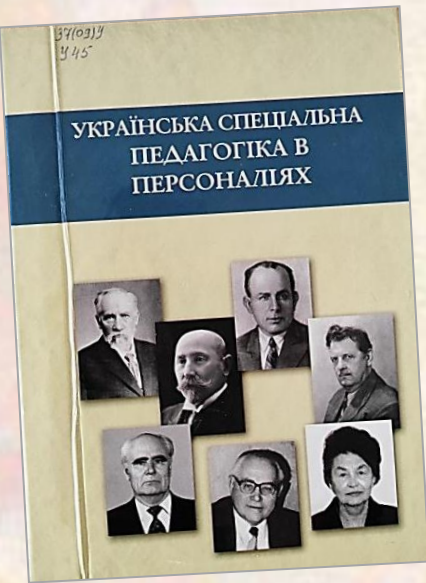
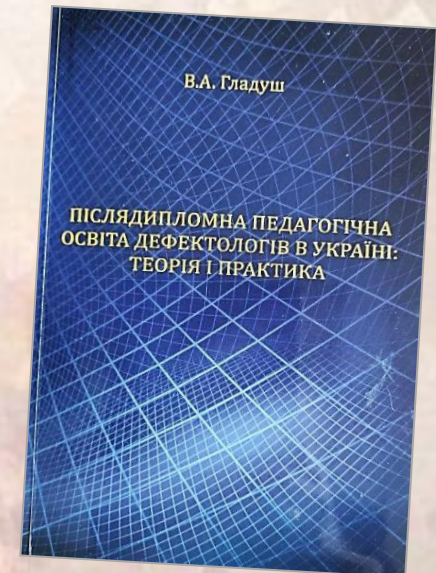

Українська спеціальна педагогіка в персоналіях : навч. посіб. : до 100-річчя створення держ. системи спец. освіти в Україні та 30-річчя незалежності України. – Запоріжжя : Вид-во Хорт. нац. акад., 2021. – 427, [1] с.

У навчальному посібнику вперше в історії спеціальної педагогіки представлено творчу спадщину українських вчених-дефектологів кінця XIX – початку XXI ст., які своєю науково-педагогічною діяльністю здійснили суттєвий вплив на її розвиток. До кожної персоналії додається стаття, що розкриває результати довготривалих досліджень вчених щодо специфіки навчання і виховання дітей з обмеженими можливостями психофізичного розвитку та допоможе читачеві осмислити особливості розвитку спеціальної школи, сприятиме формуванню науково-педагогічного мислення, розширенню педагогічного світогляду та загальної культури.

Гладуш В. А. Післядипломна педагогічна освіта дефектологів в Україні: теорія і практика : монографія / В. А. Гладуш. – Дніпропетровськ : Пороги, 2012. – 293, [1] с.

У монографії зроблено історико-педагогічний аналіз становлення і розвитку післядипломної освіти дефектологів в Україні, обґрунтовано періодизацію її функціонування, починаючи з другої половини XX до початку XXI ст. Показано вплив системи корекційної освіти дітей з вадами психофізичного розвитку і дефектологічної науки на рівень професійної кваліфікації педагогічних працівників спеціальних шкіл. Висвітлено внесок науково-дослідних установ, вищих навчальних закладів, підрозділів Міністерства освіти України, вчених і практиків в організацію і вдосконалення післядипломної педагогічної освіти дефектологів.

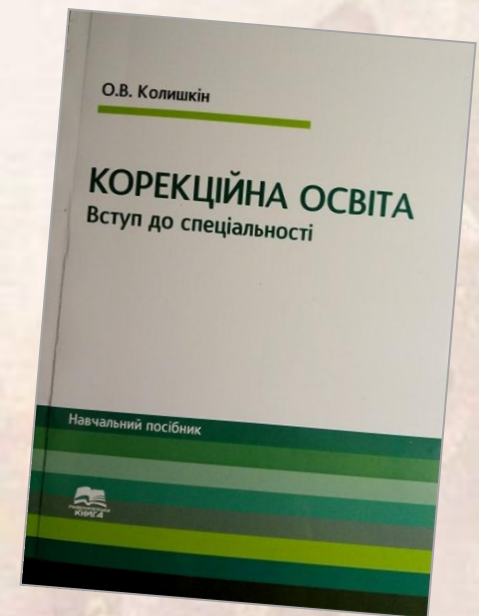

**Кисла О. Ф. Корекційна педагогіка : навч. посіб. /
О. Ф. Кисла. – Київ : Кондор, 2014. – 314 с.**

У посібнику висвітлено причини виникнення відхилень у розвитку і поведінці дітей, визначено типові ознаки і особливості відхилень, запропоновано практичні методики корекції різних видів аномалій. Студенти і вихователі знайдуть конкретні поради щодо організації і здійснення корекційного виховання дітей з неорганічними розладами.

**Колишкін О. В. Вступ до спеціальності "Корекційна освіта" : навч. посіб. / О. В. Колишкін. – Суми :
Унів. кн., 2012. – 391, [1] с.**

У посібнику висвітлюються основи корекційної педагогіки, її мета та завдання, основні аспекти предметного поля діяльності. Надається психолого-педагогічна характеристика різних категорій дітей з порушеннями психофізичного розвитку, охарактеризовано навчально-виховні заклади для дітей різних нозологій, визначено вимоги до особистості та професійної підготовки фахівців-дефектологів.

Кравченко, Г. Ю. Інклюзивна освіта / Г. Ю. Кравченко, Г. О. Сіліна. – Харків : Ранок, 2014. – 142 с.

Мета посібника – вирішення актуальної проблеми інклюзивного освітнього простору в загальноосвітніх навчальних закладах. У книзі розкрито питання науково-теоретичного, управлінсько-методичного та психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання дітей з особливими потребами; висвітлено досвід проектної діяльності навчальних закладів; представлено інноваційні підходи до реалізації завдань інклюзивного навчання в освітній практиці та конкретні приклади впровадження освітніх напрацювань.

Інклюзія в ЗДО : метод. посіб. / уряд. Л. А. Швайка. – Харків : Основа, 2019. – 140, [3] с.

У методичному посібнику подано добірку теоретичних практичних матеріалів, спрямованих на планування дій керівника та педагогів закладу дошкільної освіти зі створення та розвитку інклюзивного середовища. Зразки ведення документації, планування роботи з дітьми з особливими потребами та педагогами нададуть допомогу у здійсненні педагогічної підтримки в умовах інклюзивної освіти.

**Віртуальну виставку підготувала
бібліотекар
Алла Кухарчук
Кількість джерел: 26**

